

Dr n. med. Elżbieta Czykier

AUTOREFERAT

AUTOREFERAT

1. Elżbieta Czykier

Łączna wartość wskaźnika „Impact Factor” moich opublikowanych prac wynosi **10,423** oraz **233** punkty MNiSW (na dzień 07 lutego 2013).

2. W 1984 roku otrzymałam dyplom lekarza medycyny wydany przez Akademię Medyczną w Białymstoku. W 1995 roku uzyskałam stopień doktora nauk medycznych w zakresie medycyny na podstawie rozprawy doktorskiej pt. „Wpływ podawania chloropromazyny samicom szczura na zmiany morfologiczne i histochemiczne w wątrobie potomstwa”, nadany uchwałą Rady Wydziału Lekarskiego Akademii Medycznej w Białymstoku z dnia 31 maja 1995 roku.

W 1987 roku uzyskałam dyplom I^o specjalizacji z chorób wewnętrznych, w 1996 roku dyplom II° specjalizacji z chorób wewnętrznych, a w 2000 roku dyplom II° specjalizacji z reumatologii (zdany z wyróżnieniem).

3. W 1984 podjęłam pracę jako asystent w Zakładzie Propedeutyki Pediatrii AMB, następnie w latach 1985 -1987 jako asystent w Klinice Kardiologii Państwowego Szpitala Klinicznego w Białymstoku. Od 1987 roku pracowałam jako asystent w Poradni Ogólnej w Miejskim Zespole Opieki Zdrowotnej w Białymstoku. Od 15 marca 1989 rozpoczęłam pracę jako asystent w Zakładzie Histologii i Embriologii Akademii Medycznej w Białymstoku.

4. Za swoje największe osiągnięcie naukowe o którym mowa w art. 16 ust. 2 ustawy, uważam monografię zatytułowaną „**Ocena morfologiczna gonad i stężenia hormonów płciowych w surowicy u niedojrzałych płciowo cieląt żubra (do 1 roku) i dorosłych byków żubra w wieku 6-12 lat**” autorstwa Elżbiety Czykier. Powyższa monografia stanowi rozszerzenie wiedzy naukowej na temat procesów zachodzących w gonadach cieląt żubra oraz dorosłych samców żubra. Dotychczas brak jest publikacji naukowej poruszającej ten temat. Udział własny oceniam na 100%.

5. Pozostałe osiągnięcia naukowe.

DZIAŁALNOŚĆ NAUKOWO – BADAWCZA (na dzień 07 lutego 2013)

Jestem autorem/współautorem **76** prac, w tym **30** oryginalnych i **3** kazuistycznych, oraz **43** komunikatów zjazdowych. Jako pierwszy autor występuję w **30** publikacjach i **41** komunikatach zjazdowych, co stanowi **93,42%**. **20** prac oryginalnych zostało

opublikowanych w czasopismach indeksowanych w „Medline”. 3 prace oryginalne zostały opublikowane w czasopismach indeksowanych w „Current Contents-Agriculture, Biology and Environmental Science”.

Głównym tematem moich zainteresowań naukowych są: 1) Morfologiczne i biochemiczne aspekty spermatogenezy ssaków, 2) Morfologiczne następstwa ostrego i przewlekłego narażenia na kadm w śliniankach, tarczycy, i wątrobie zwierząt laboratoryjnych, 3) Morfologiczna ocena ślinianek, tarczycy oraz dróg oddechowych zwierząt laboratoryjnych, 4) Reumatologia.

Mając na uwadze stałe podnoszenie kwalifikacji zawodowych pogłębiałam swoją wiedzę na następujących kursach:

1. 01.02.1990-03.02.1990 r. „Wybrane zagadnienia z cytofizjologii: hemopoeza i limfopoeza” prowadzonym przez Zakład Cytofizjologii CMKP w Warszawie.
2. 28.09.1992-30.09.1992 r. „Zasady rehabilitacji dzieci z porażeniem mózgowym” prowadzonym przez Klinikę Rehabilitacji CMKP w Konstancinie.
3. 25-27 maja 1998 i 17-18 listopada 1999 1998 i 1999 r. indywidualne szkolenie z immunocytochemii w Katedrze i Zakładzie Histologii i Embriologii AM w Poznaniu.
4. 27.09.1999-1.10.1999 r. „Rentgenodiagnostyka w chorobach reumatycznych” prowadzonym przez Zakład Radiologii Instytutu Reumatologicznego w Warszawie.
5. 11.10.1999-22.10.1999 r. „Choroby reumatyczne i inne nie urazowe schorzenia narządu ruchu” prowadzonym przez Klinikę Reumatologii Dorosłych Instytutu Reumatologicznego w Warszawie.
6. 06.11.2000-24.11.2000 r. „Postępy reumatologii” prowadzonym przez Klinikę Reumatologiczno-Hematologiczną Instytutu Reumatologii w Warszawie.

DOROBK NAUKOWO-BADAWCZY

Swoją działalność naukowo-badawczą mogę podzielić w następujące grupy tematyczne:

1. Morfologiczna i biochemiczna ocena spermatogenezy u żubra oraz wykrywanie metodami immunocytochemicznymi obecności białek w gonadach żubra w różnym wieku.
2. Morfologiczna ocena ostrego i przewlekłego narażenia na kadm na laboratoryjnym modelu zwierzęcym (szczur).
3. Odczyny immunocytochemiczne w lokalizacji peptydów i białek w śliniankach, tarczycy, i drogach oddechowych zwierząt laboratoryjnych oraz hybrydyzacja *in situ* w celu wykrycia mRNA dla wybranych białek.
4. Inne prace związane z interdyscyplinarnie rozumianą medycyną.

Ad. 1. Publikacje związane z morfologicznymi i biochemicznymi aspektami spermatogenezy u żubra obejmują liczne pozycje publikowane w czasopismach krajowych. Wyniki moich badań pozwoliły mi na opis histologiczny spermatogenezy u żubra w rozwoju postnatalnym (od 4 miesiąca do 17 roku). Jednocześnie na podstawie analizy obrazu histologicznego jąder stwierdziłam, że w wieku 4 lat u wszystkich żubrów zachodzi spermatogeneza w kanalikach krętych jąder, natomiast po 12 roku życia obserwujemy u tych zwierząt zahamowanie procesu spermatogenezy. Opisałam również pojedyncze przypadki spermisogenezy u młodych zwierząt do 3 roku, potwierdzone obecnością plemników w przewodzie najądrza i późnych spermatyd w nabłonku plemnikotwórczym. Wyniki moich badań histologicznych potwierdzają obserwacje poczynione przez innych autorów, którzy opisywali przypadki krycia krów przez młode 1,5 roczne cielęta. Wyniki moich badań prezentują również zmiany dotyczące wymiarów i masy jąder żubrów w rozwoju postnatalnym (od 2 miesięcy do 20 lat), wykazujące zależności tych parametrów od wieku i masy ciała. Natomiast wyniki biochemiczne przedstawiają stężenia hormonów steroidowych: wolnego testosteronu (FT), całkowitego testosteronu (TT), estronu (E1) i 17 β -estradiolu (E2) w surowicy żubrów 2 i 3 letnich.

Publikacje związane z odczynami immunocytochemicznymi (S-100 protein i PTHrP) w gonadach żubrów obejmują pozycje publikowane w czasopismach krajowych. Są to opisy odczynów wykrywających obecność białka S-100 w jądrach i najądrzach dorosłych żubrów oraz drobnych ssaków jak nornica ruda, darniówka czy mysz. Ponadto dokonałam oceny lokalizacji PTHrP w jądrach i najądrzach niedojrzałych płciowo żubrów oraz żubrów dorosłych co przemawia za udziałem PTHrP w spermatogenezie. Badania te wykazały, że PTHrP występuje w komórkach płciowych nabłonka plemnikotwórczego oraz w pierwotnych spermatogoniach u niedojrzałych płciowo zwierząt. Natomiast w najądrzu obecność PTHrP w mięśniówce gładkiej naczyń, śródbłonku naczyń oraz mięśniówce przewodu najądrza była uzależniona od wieku żubra i wielkości badanego narządu. Ponadto dokonałam porównania lokalizacji PTHrP w jądrach najądrza żubra i darniówki wykazując występujące różnice gatunkowe.

Ad. 2. Kolejnym kierunkiem moich badań było ostre zatrucie kadmem przeprowadzone na modelu doświadczalnym z użyciem szczura jako zwierzęcia laboratoryjnego. Publikacje związane z tą tematyką były drukowane w pismach krajowych. Prezentują one zmiany ultrastrukturalne i enzymatyczne oraz zachowanie się białek CGRP, kalcytoniny, somatostatyny i synaptofizyny w komórkach C tarczycy szczura po ostrym zatruciu kadmem. Kontynuacją moich zainteresowań zatruciem kadmem był model

przewlekłego zatrucia kadmem przeprowadzony na modelu doświadczalnym z użyciem szczura jako zwierzęcia laboratoryjnego. Oceniałam skutki oddziaływania tego metalu na ślinianki szczura po 24 tygodniowej i rocznej ekspozycji. W przypadku 24 tygodniowego narażenia na kadm oceniłam odczyny immunocytochemiczne na obecność białek Ki-67 i PCNA. Natomiast badania dotyczące rocznego narażenia na kadm obejmowały nie tylko ocenę immunocytochemiczną (PCNA i Ki-67) a także ocenę patomorfologiczną, ultrastrukturalną i stężenie kadmu w śliniance.

Ad. 3. Wymienione publikacje stanowią kontynuację moich zainteresowań odczynami immunocytochemicznymi. Pozycje te były drukowane w pismach krajowych. Przedstawiają one lokalizację PTHrP w śliniankach podżuchwowych zwierząt laboratoryjnych takich jak: daniówka, nornica ruda i mysz laboratoryjna oraz w śliniankach podjęzykowych zwierząt laboratoryjnych takich jak: nornik zwyczajny, nornica ruda i mysz laboratoryjna. Ponadto u zwierząt laboratoryjnych takich jak: nornik zwyczajny, daniówka i szczur laboratoryjny zostały wykonane odczyny immunocytochemiczne wykrywające obecność CGRP, synaptofizyny, kalcytoniny, neuronu-specyficznej enolazy, chromograniny A w drogach oddechowych.

Badania te zostały rozszerzone o wykrywanie mRNA dla białek takich jak: kalcytonina, CGRP, NPY czy somatostatyna przy użyciu hybrydyzacji *in situ*: u zwierząt laboratoryjnych (nornika zwyczajnego, daniówki i szczura laboratoryjnego) w komórkach parafolikularnych (C) tarczycy.

Ad. 4. Jedna z tych prac ma charakter kazuistyczny i reprezentuje Zespół Reitera (u pacjenta) będący jednostką reumatologiczną. Druga z tych prac ma charakter oryginalny i opisuje angiogenezę (z wykorzystaniem odczynów immunocytochemicznych na obecność PCNA i Ki-67) w guzach mózgu pacjentów.

Powyższy dorobek naukowy był realizowany w ramach następujących projektów naukowych:

1. Projekt uczelniany Nr 4 - 19646 realizowany w latach 1997 - 1999, autorstwo i kierowanie projektem, wykonawstwo projektu - Elżbieta Czykier
2. Projekt uczelniany Nr 3 - 19480 realizowany w 2000 roku, autorstwo i kierowanie projektem, wykonawstwo projektu - Elżbieta Czykier
3. Projekt uczelniany Nr 3 - 19499 realizowany w 2001 roku, autorstwo i kierowanie projektem, wykonawstwo projektu - Elżbieta Czykier
4. Projekt uczelniany Nr 3 - 19928 realizowany w 2002 roku, autorstwo i kierowanie projektem, wykonawstwo projektu - Elżbieta Czykier

5. Projekt uczelniany Nr 3 - 19471 realizowany w 2003 roku, autorstwo i kierowanie projektem, wykonawstwo projektu - Elżbieta Czykier
6. Projekt uczelniany Nr 3 - 19949 realizowany w 2004 roku, autorstwo i kierowanie projektem, wykonawstwo projektu - Elżbieta Czykier
7. Projekt uczelniany Nr 3 - 19805 L realizowany w 2005 roku, autorstwo i kierowanie projektem, wykonawstwo projektu - Elżbieta Czykier
8. Projekt uczelniany Nr 3 - 19628 L realizowany w 2006 roku, autorstwo i kierowanie projektem, wykonawstwo projektu - Elżbieta Czykier
9. Projekt uczelniany Nr 3 - 19840 L realizowany w 2007 roku, autorstwo i kierowanie projektem, wykonawstwo projektu - Elżbieta Czykier
10. Projekt uczelniany Nr 3 - 19728 L realizowany w 2008 roku, autorstwo i kierowanie projektem, wykonawstwo projektu - Elżbieta Czykier
11. Projekt uczelniany Nr 3 - 19637 L realizowany w 2009 roku, autorstwo i kierowanie projektem, wykonawstwo projektu - Elżbieta Czykier
12. Projekt uczelniany Nr 3 - 19616 L realizowany w 2010 roku, autorstwo i kierowanie projektem, wykonawstwo projektu - Elżbieta Czykier
13. Projekt uczelniany Nr 113 - 19672 L realizowany w 2011 roku, autorstwo i kierowanie projektem, wykonawstwo projektu - Elżbieta Czykier
14. Projekt uczelniany Nr 123 - 19802 L realizowany w 2012 roku, autorstwo i kierowanie projektem, wykonawstwo projektu - Elżbieta Czykier

NAGRODY

Prowadzone przeze mnie badania naukowe były podstawą przyznania mi kilkakrotnie nagród za osiągnięcia naukowe i dydaktyczne.

Otrzymałam następujące nagrody naukowe i dydaktyczne:

1. indywidualną nagrodę II stopnia JM Rektora Akademii Medycznej w Białymstoku przyznaną w 2000 roku, za osiągnięcia naukowe w roku akademickim 1999/2000
2. indywidualną nagrodę II stopnia JM Rektora Akademii Medycznej w Białymstoku przyznaną w 2001 roku, za osiągnięcia naukowe w roku akademickim 2000/2001
3. indywidualną nagrodę II stopnia JM Rektora Akademii Medycznej w Białymstoku przyznaną w 2002 roku, za osiągnięcia naukowe w roku akademickim 2001/2002
4. indywidualną nagrodę II stopnia JM Rektora Akademii Medycznej w Białymstoku przyznaną w 2004 roku, za osiągnięcia naukowe w roku akademickim 2003/2004
5. zespołową nagrodę III stopnia JM Rektora Akademii Medycznej w Białymstoku przyznaną w 2005 roku, za osiągnięcia dydaktyczne w roku akademickim 2004/2005

6. zespołową nagrodę II stopnia JM Rektora Akademii Medycznej w Białymstoku przyznaną w 2006 roku, za osiągnięcia dydaktyczne w roku akademickim 2005/2006
7. indywidualną nagrodę III stopnia JM Rektora Uniwersytetu Medycznego w Białymstoku, przyznaną w 2012 roku, za osiągnięcia naukowe w roku 2011

Wystąpienia ustne na konferencjach i zjazdach naukowych:

Konferencje międzynarodowe:

1. Czykier E. 2009. Odczyny immunocytochemiczne dotyczące PTHrP w jądrach i najądrzach zębów w różnych klasach wiekowych. VII Międzynarodowa Konferencja Naukowa - 80 lat restytucji zębów w Puszczy Białowieskiej. Białowieża 28-29 września 2009. Streszczenia referatów str. 9-10.
2. Czykier E. 2010. Ocena występowania S100 protein w jądrach i najądrzach młodych i dorosłych zębów. VIII Międzynarodowa Konferencja: Żubr w Puszczy Królewskiej. Niepołomice 9-10 września 2010. Streszczenia referatów str. 11-12.

Zjazdy i konferencje krajowe:

1. Czykier E. 2003. Metody morfologiczne oraz pomiary poziomu hormonów w surowicy krwi stosowane w badaniach zębów. Znaczenie badań naukowych dla ochrony zębów w Polsce. Katedra Genetyki i Ogólnej Hodowli Zwierząt. Wydział Nauk o Zwierzętach SGGW. Warszawa 13 czerwca 2003. Streszczenia str.21.
2. Czykier E, Kasińska M. 2004. Przypadki wczesnej spermiogenezy u zębów. Konferencja naukowa "Hodowla i ochrona zębów w Polsce". Białowieża 3-4 czerwca 2004. Streszczenia str. 4.
3. Czykier E. 2006. Stężenie wolnego testosteronu w surowicy zębów, a wybrane choroby układu płciowego. Konferencja naukowa –Perspektywy rozwoju populacji zębów. Pszczyna 13-14 października 2006. Streszczenia str.16.
4. Czykier E, Kasińska M. 2006. Stężenia wolnego testosteronu w surowicy samców zęba (*Bison bonasus*) w zależności od wieku. Konferencja Jubileuszowa z okazji 85 - lecia Białowieskiego Parku Narodowego. 9-10 czerwca 2006. Streszczenia, str. 149 -150.
5. Czykier E, Zabel M, Seidel J. 2010. Występowanie PTHrP w śliniankach podżuchwowych, podjęzykowych i przyusznych u drobnych gryzoni. 44 Sympozjum Polskiego Towarzystwa Histochemików i Cytochemików. Wojanów 13-15 września 2010. Materiały konferencyjne str. 12.

6. Czykier E. 2011. Is spermiogenesis common or rare in young male European bison aged 2 and 3 years? XXX Zjazd Polskiego Towarzystwa Anatomicznego. Kraków 23-24 września 2011. Streszczenia str. 43.

Dydaktyka: Od chwili zatrudnienia w 1989 roku w Zakładzie Histologii i Embriologii AMB biorę czynny udział w działalności dydaktycznej. Od 1989 roku prowadzę zajęcia z histologii, embriologii i cytofizjologii ze studentami I i II roku Wydziału Lekarskiego i Oddziału Stomatologii oraz z histologii ze studentami II roku Oddziału Analityki Medycznej oraz studentami anglojęzycznymi. W roku akademickim 2004/2005 i 2005/2006 opracowałam jako współautor program nauczania z histologii i embriologii dla studentów anglojęzycznych.

W roku 2004/2005 prowadziłam zajęcia fakultatywne z immunocytochemii dla studentów Wydziału Farmacji.

Elżbieta Cynkiewicz